

TRANSCRIPT Is Internationale Vrouwendag nog nodig? (afl. 174)

ML Dag strijders voor een gelijkwaardige wereld, welkom bij DAMN HONEY

START INTRO TUNE

NYD De podcast over shit waar je als vrouw van deze tijd mee moet dealen

ML Mijn naam is Marie Lotte

NYD En ik ben Nydia

ML en dit is aflevering 174

NYD Een aflevering met ons twee

ML Ja.

NYD En we gaan de week doornemen.

ML zoals we dat altijd doen.

NYD Feministisch weekje.

ML Precies.

NYD Internationale Vrouwendag.

ML Van alles aan de hand.

NYD O, ik heb iets wat ik zelf had. Ik wilde net, gewoon iets kleins, ik wilde net een foto laten zien op Instagram aan Daniel van de Skinny Dog Collective. Dat is een hondenjasjesmerk, verder niet relevant voor dit verhaal. Maar ik typte dus skinny in op Instagram en toen kreeg ik een wit scherm en daar stond "er is hulp beschikbaar". Als jij of iemand die je kent het moeilijk heeft zijn er manieren om hulp te krijgen.

ML Maar echt een wit scherm als een **namie te** nou ja

NYD ik laat het nu zien aan Marie-Lotte ja en er staat dan gewoon, het is een wit scherm en dan staat er dus met letters "contact opnemen met een hulplijn" "een vriend om hulp vragen" "stuur een bericht naar iemand die je vertrouwt" "suggesties bekijken van professionals buiten meta".

ML Nou ik vind dit eigenlijk wel heel goed.

NYD Ik moest natuurlijk meteen denken aan jouw age **tornus** periode en alle enge adviezen die jij op ging zoeken online?

ML Als ik jong was geweest in tijd van social media, dan had ik sowieso *skinny* en *thinspiration* enzo allemaal gegoogeld en geinstagramd. Dus nee, heel goed.

NYD Dan krijg je een melding.

ML Top!

NYD Dat wilde ik even zeggen, even delen met de mensen.

ML Eindelijk een goed bericht over Instagram, dat is ook wel eens leuk.

NYD Dan na een goed bericht... Een leuk bericht!

ML Dit leuke bericht gaat zo:

He Marie Lotte en Nydia,

Ik wil jullie toch eens bedanken voor een paar van jullie meest recente podcast-afleveringen! Op de een of andere manier hebben jullie binnen DRIE afleveringen iets blootgelegd voor mij wat nodig was.

Ik ben chronisch ziek en ben het afgelopen jaar erg achteruit gegaan. De podcast met Anaïs van Ertvelde was echt als een warme knuffel die ik zo hard nodig had. Een van mijn zorgen was "Wat nou als ik geen kinderen meer kan krijgen?" terwijl ik dacht dat ik die wel altijd wilde. Maar door jullie podcast met Marloes de Vries & afl. 172 - die er ook weer over ging - ben ik enorm aan het denken geslagen. Kinderen krijgen zit er voor mij niet in. En gek genoeg voel ik me er minder negatief over dan ik dacht! Er is zoveel waar ik nooit bij stilstond, de positieve dingen van geen kinderen. Ik zie ook in dat mijn droom een beetje afstamt van willen bewijzen dat ik - net als gezonde mensen - alles kan, en dus ook kinderen baren en opvoeden!

NYD Nou.

ML Wat een goed inzicht!

NYD Mooi dat we zo samen kwamen ook.

ML Ja, dat dat allemaal achter elkaar en dat je gewoon in een soort rollercoaster van de openbaringen schiet.

NYD Ja, geweldig!

ML Heel fijn om te horen.

NYD Nog een leuk bericht. We doen gewoon een lading aan leuke berichten. Dit is post van Britt, boekenliefhebber en casual reviewer te vinden op instagram onder: @BrittMariasBooks

Hoi lieve Nydia en Marie Lotte,

Ik heb vandaag alle boeken die jullie tijdens de podcast aanraden verwerkt op [The Storygraph als interactieve leeslijst!](#)

The Storygraph is een Goodreads alternatief, Black owned en onafhankelijk! Dus niet zoals Goodreads wat onderdeel is van Amazon!

En één van hun leuke features is dus Reading Challenges. Sinds kort kan je ook challenges doen met specifieke boeken! Dus wilde ik graag deze leeslijst maken. Jullie hebben maar liefst 199 boeken aangeraden in jullie podcast 🤯 Dus waarschijnlijk kan ik ze nooit allemaal lezen maar het is een fijn referentiemiddel voor feministisch leeswerk!

Veel liefs,

Britt!

ML Oh my god.

NYD Want het is alweer aangevuld. Het is alweer omhoog.

ML We zitten nu boven de 200, denk ik.

NYD Ik vond dit zo de heftige realisatie dat we zoveel boeken genoemd hebben.

ML Ja, maar ook... Ik kan... Ja.

NYD En dat zij dit werk heeft gedaan is echt echt ik weet niet waar te beginnen met je te bedanken want dit is fantastisch.

ML Maar sorry Britt heb je al die afleveringen doorgespit en telkens als we dan een boek een titel noemde dat opgeschreven?

NYD Achter het laptopje en dan meetypen.

ML Ongelofelijk wat een werk.

NYD Ja wat een werk ja het is het is amazing en ik vind het zelf heel erg leuk om door die lijst heen te gaan en ook gewoon ja handig dat je denkt oh ja wat hebben we ook weer allemaal besproken en gedaan. Het gaat echt alle kanten op natuurlijk.

ML En wat ze dus ook doet is sommige boeken waar wij wel mee te maken hebben zoals jouw boek Run Baby Run wat jij hebt geschreven over hardlopen dat hebben we dan nog nooit genoemd in de podcast, bij deze Britt.

NYD Allegedly! Ik weet niet of het echt nooit genoemd is.

ML Maar in ieder geval er stond bij: nog nooit genoemd in de podcast maar deels geschreven door Nydia van Voorthuizen. Dus dat wordt er dan ook ingezet. Bij deze Britt hebben we hem echt officieel genoemd dus nu hoeft het geen bonus titel meer te zijn.

NYD Nee maar het is wel een bonus titel als in het gaat niet zozeer over feminisme al gaat het wel over vrouwen in de hardloopgeschiedenis.

ML En je hebt het toch ook over menstruatie en zo gehad. Daar zit de feminisme.

NYD En over de menstruatiecup, dat is toch alweer 10 jaar geleden dat ik dat boek schreef. Dat was toen nog vrij...

ML 10 jaar geleden?

NYD Ja om en nabij, 9 jaar geleden, 10 jaar. 2000? Ik was net met Daniel te zeggen, toen was ik dat boek aan het schrijven.

ML Ja, oh my god. Oh ja, maar ik vind dat je heel veel feministische thema's aantikt.

NYD Ja, maar er zit wel ook een stuk in over afvallen. Wat ik nu, ik zou het moeten herlezen om te weten wat ik nou precies heb gezegd. Maar ik zou het, ik weet dat niet helemaal, wat ik daar nou precies schreef.

ML Nou goed, anyway, hartstikke geweldig. En ik hoop dat de leeslijst aangevuld blijft worden. Maar voel je niet verplicht uiteraard, want hallo.

NYD Ja, vet veel werk.

ML Hartstikke veel werk.

NYD Maar heel echt geweldig om door die lijst heen te gaan.

ML En linkje de shownotes uiteraard als je denkt: ik wil dat zien dit is gewoon al heel erg leuk om te zien.

NYD Ook heel veel boeken die ik eerlijk gezegd niet eens meer weet omdat ze gewoon ter sprake zijn gekomen ook door gasten dus het zijn niet zozeer boeken die wij allemaal van voor het eind gelezen hebben, ja amazing.

SPONSOR YOKUU

ML Hallo en de groeten van onze sponsor YOKUU

NYD YOKUU maakt 100% natuurlijke, probiotische schoonmaakmiddelen, in die middelen zitten bacteriën die ijverig voor jou poetsen. En dat doen ze zelfs nog uren nadat jij ergens met dat schoonmaakmiddel gesprayt hebt

ML ja het zijn echte work-a-holics.

En ze zijn ook niet vies van dingen hè. Zoals de WC schoonmaken, niet mijn meest favoriete klus, daar draaien die bacteriën hun kleine handjes niet voor om. YOKUU heeft speciale, krachtige WC-bommen ontworpen, die gooi je in het toilet, vervolgens laat je de bom minimaal 15 minuten weken, je doet een kleine schrob en spoelt het hele boeltje hup weg

NYD het hele boeltje being: kalk, aanslag en onaangename geurrrtjes. Je wctje een beurt geven was nog nooit zo makkelijk

ML ik laat mn bacterietjes dit ook snachts doen hè. Hebben ze urenlang de tijd om te schrobben, en de volgende ochtend hoef ik alleen nog maar even met de borstel erlangs - is het nog voor achten en heb ik het wctje al schoon

NYD ik had dus een vraag aan YOKUU gesteld. Over die bommen. Want mijn hond

ML Toby Tobemans

NYD Ja die. die houdt er een bijzonder drinkpatroon op na: nietttt uit zn duizend bakken die hij heeft. Wél: uit waterglazen op ons lage tafeltje waar hij bij kan ennnn de WC. Dus ik mailen naar Yokuu: als het allemaal natuurlijk spul is, is het dan idd niet erg als hij uit die wc drinkt of is dat wat te kort door de bocht?? En ze stuurden terug: “De hond gaat er idd zeker niet dood van gaan! Zelfde met onze reinigers. Joris de founder van YOKUU heeft ooit al eens een slok gedaan om het te bewijzen :)”

ML Dus Toby mag nu lekker uit de wc drinken, want tis toch veilig! Ook bij mij!

NYD neeeeeheeeeeee! want het is nog steeds fucking goor. Het is alleen niet gevaarlijk. Maar Yokuu dus: • Wil jij ook minder poetsen? Haal YOKUU's hardwerkende poetshulpjes dan nu in huis! Ga nu naar YOKUU.nl en gebruik de code damnhoney (aan elkaar) voor 20% korting op je eerste bestelling. En YOKUU schrijf je met Y O K U U

ML Tooobyyy, kom maar, Toby, hier is de wc

NYD HEEE!!!

Tune DAMN HONEY NO

NYD Mary Lo, je hebt een NO

ML Mooi, mooi ook hoe de no zo.

NYD Je hebt een no. Je hebt een no. Marilo.

ML Ja, oké. Het is 8 maart.

NYD Hé!

ML Ja.

NYD Ja, op de dag van verschijnen.

ML Ja, het is 8 maart.

NYD Ja, nee, want jij doet net alsof het nu 8 maart is.

ML Het is 8 maart.

NYD Nee. Ik trap er niet in.

ML Wij nemen dit één dag eerder op, maar het is 8 maart. Als je hopelijk misschien dit hoort kan ook later zijn.

NYD Sowieso luistert hoeveel procent van de mensen wel niet later zijn. Het kan later. Maar het maakt niet uit.

ML Misschien luisteren ze dit wel op 8 maart 2038. Dat kan.

NYD En ook dan is het internationale vrouwendag.

ML Kan, ja weten we niet. We weten wij veel wat de staat van de wereld op dat moment is.

NYD O ja, het kan zijn dat het dan niet meer nodig is, bedoel jij. Ja, dat kan ook ja.

ML Of nou zo nodig dat het een week is geworden.

NYD Goed, vertel me alles over die internationale vrouwendag waar je niet over uitgetrapt raakt.

ML International Women's Day. Leuke fun fact altijd voor een feestje der partijen, daar wil ik toch altijd eventjes mee beginnen. Dat zeggen wij graag, op internationale vrouwendag wordt, zeg maar, er is ook een internationale mannendag.

NYD 19 november.

ML 19 november, he. En daar wordt dus het meest naar gegoogeld op internationale vrouwendag.

NYD Ja, is er ook een internationale mannedag?

ML Ik vind dat zo hilarisch gegeven, omdat wij het ook hebben over, op het moment dat je het hebt over shit waar je als vrouw mee moet dealen, dat er dan een soort Pavlov-reactie is van mannen die dan zeggen, ja maar mannen dit of mannen zus.

NYD Mannen hebben het ook niet leuk.

ML Mannen hebben het ook niet leuk, mannen hebben het ook zwaar. Dit geldt ook allemaal voor mannen. Mannen kunnen ook dit en dit en dit.

NYD Mannen kunnen ook niks.

ML En dat is dus heel grappig, dat dit daar zo'n duidelijke manifestatie van is van dat Pavlov effect, namelijk de vrouwtjes hebben wat, een dag. hahahahaha

NYD Ja, helemaal stuk.

ML En dan gaan ze, gaan ze die mannen gewoon zo moestief om te kijken.

NYD Die zien we alweer boos zitten van nee, ze hebben een dag, maar ik wil ook een dag. En dan blijkt dat ze hem al hebben en dan druipen ze af met hangende pootjes.

ML Ja, want ze hebben hem gewoon 19 november. En dan doen ze er misschien niks mee, waarschijnlijk niet. Want Internationale Vrouwendag is... Ja, nou ja, wij doen er wat mee. Wij doen er graag wel wat mee. Eigenlijk is het voor ons elke dag Vrouwendag.

NYD Oh, wauw!

ML Nee.

NYD Wat een viezige opmerking. Voor ons is het elke dag Vrouwendag.

ML Nee, maar even. Internationale Vrouwendag, is het nog nodig? Wat vind jij?

NYD Ik vind wel dat het nog nodig is, ja. Leuk dat je het me vraagt. Wil je dat ik hierover uit ga wijden?

ML Ik dacht, ik vraag het en dan geef jij antwoord en dan hoef ik niks te doen. En dat is dan de no? Nee, het is natuurlijk nodig. Maar ik zat een beetje van, ik vind het leuk om erover te praten tegelijkertijd dat het nodig is, is natuurlijk duidelijk, want we maken al fucking vijf en een half jaar een podcast.

NYD Ja, aflevering honderd, vierenzeventig is het.

ML Precies. En we praten onafgebroken over shit waar je als vrouw mee moet dealen. Dus het is niet zo dat we niet genoeg argumenten hebben om duidelijk te maken dat het nodig is. NUD En toch sta je weer met je bek vol tanden als het gevraagd wordt. Ik kan me voorstellen dat we tal aan luisteraars hebben die op Internationale Vrouwendag het kantoor binnenkomen. En dat er dan iemand zo'n opmerking maakt, of gewoon hun werk binnenlopen, dat er iemand zo'n opmerking maakt. En dat je dan toch even denkt uhhh....

ML Ja ja precies.

NYD En ik zou er zelf ook in kunnen staan.

ML Ik ook en het is dat wij ook nu weer in de afgelopen weken weer een aantal interviews hebben gegeven en daar gaan we het zo even over hebben. We zijn op middelbare scholen geweest om te praten en dan hebben we de boel ook weer op een rijtje over waarom het ook alweer nodig is.

NYD Ja concreet en kort.

ML Ja en we kunnen er altijd naar verwijzen naar ons boek Shit waar je als vrouw mee moet dealen. Daar hebben we die grabbelton der elende instaan en daar hebben we zo drie/vier pagina's met keiharde shitcijfers en dat loopt uiteen van loonkloof, seksueel geweld, femicide, straatintimidatie, vrouwen in de politiek die te maken krijgen met haat en online haat en bedripping.

NYD Zwangerschapsdiscriminatie.

ML Precies, dat zijn dan al die onderwerpen waar we het altijd over hebben maar dan eventjes zo samengepakt in drie compacte pagina's met alle keiharde cijfers erbij. Dus het is nodig. En nu is het zo dat wij weleens tegen elkaar zeggen: oké nou verandering gaat langzaam en onze generatie en de generatie boven ons, boomers, die willen niet of zo, die bewegen niet zo mee. Maar de generatie...

NYD En dan komen we weer bij Henk, die we niet meer Henk mogen noemen, want we hebben een luisteraar die heet Henk.

ML En dat is een schat!

NYD Ja, het was zo, wil je mijn boek signeren? Ja, hoe heet je? Henk. En toen zakte ik even door de grond, want ik dacht, ja, dit is helemaal fout gegaan.

ML Ja, ook omdat het boek wat hij kocht en wat we gingen signeren, daar wordt Henk ook in genoemd weer als de racistische oom geloof ik. Maar hoe dan ook, de Henks, de Boomers, onze eigen generatie is soms lastig bewegen, maar wij zeggen wel eens tegen elkaar, zeker als we dan weer jongere mensen spreken die dan bijvoorbeeld op onze evenementen zijn geweest en die dan heel enthousiast vertellen over iets wat ze hebben gedaan om gelijkwaardigheid te bereiken op school of zo, dat we dan zeggen tegen elkaar...

NYD Ach, de jeugd!

ML De jeugd, de jeugd!

NYD Gaat het allemaal fixen!

ML Het is ook weer niet zo dat wij nou denken... Oké, maar de jongere generatie moet het doen en gaat het doen en zij zijn verantwoordelijk. Nee, wij willen ook gewoon onze verantwoordelijkheid dragen. Maar ik heb wel... De jeugd maakt me hoopvol.

NYD Klopt, ja. Ja.

ML Die hoop is ernstig... Weggeslagen! Weggeslagen de afgelopen week.

NYD Dat is echt heftig om te zeggen.

ML Maar het is dus wel echt een beetje zo.

NYD Ik was er ook wel een beetje door van slag eerder gezegd.

ML En eventjes wat we hebben gedaan. We gingen vorige week op pad. We hebben van maandag tot en met vrijdag het hele land doorgereisd. Op weg naar scholen en dat waren middelbare scholen...

NYD En één ROC ook.

ML En één ROC, dus ja, HAVO, VWO, ROC... Alle niveaus, zeg maar, hadden we. En we gingen door het hele land. En we gingen, nou, laten we zeggen, per dag zo'n vier lessen geven voor groepen.

NYD Ja, en dit was onderdeel van de Literatoer. En dat is dus op middelbare scholen dat auteurs langskomen en wij mochten langskomen omdat wij hebben meegewerkt aan het boekenweekgeschenk voor jongeren. Daar hebben wij een verhaal voor geschreven.

ML En dat boekenweekgeschenk dat heet dan drie pak, daar zitten drie auteurs in en wij waren een van die auteurs.

NYD Dus met z'n tweeën waren wij een van die drie auteurs.

ML En daarin mochten wij een verhaal schrijven en dat verhaal dat heette: Zelf weten. En dat ging dus heel erg over ontdekken wat je zelf wilt in een wereld die jou toch wel behoorlijk oplegt wat je moet zijn. Wij hebben het natuurlijk vanuit ons eigen perspectief geschreven, dus het gaat heel erg over vrouwen en over gewoon onze eigen ervaringen.

NYD En voor jou ook over heteronormativiteit.

ML Heteronormativiteit en het schoonheidsideaal. En waar hebben we nog meer over gehad? Over seksualiteit.

NYD Over studiekeuze en wat je wel of niet meekrijgt vanuit huis daarmee.

ML En natuurlijk erg geschreven vanuit het vrouwelijk perspectief, omdat het van onszelf kwam. En wij gingen dus in het kader van dat verhaal, gingen wij gesprekken voeren met klassen. En al die mensen die waren denk ik zo 15, 16, misschien 17, zoiets. Over, ja, zelf weten.

NYD Kan je zelf weten.

ML Kunnen doen waar je zelf zin in hebt. En ook praten over...

NYD Is dat voor iedereen even makkelijk?

ML En dus ook in die zin over gelijkwaardigheid. Heeft iedereen dezelfde kansen om inderdaad te kunnen doen waar die zelf zin in heeft of wat je nou beperkt daarin. En ja...

NYD Ja, Marie-Lotte, wat ga je daar nou over zeggen?

ML Nou....

NYD weet je waar ik het al... Ik weet niet of je dat zelf ook had opgeschreven om het over te hebben. Maar waar ik al best wel van schrok, was dat bijna alle scholen van tevoren contact met ons op namen om te zeggen: 'we vinden het heel spannend dat jullie komen. Niet alle docenten zijn het ermee eens. We vinden het heel spannend.' En dan moesten wij eigenlijk de hele tijd gaan uitleggen, kijk, wij gaan het hebben over *zelf weten*. We gaan niet zeggen, 'je moet dit of je moet dat'. We zijn er om te praten over gelijkwaardigheid. Maar er zat bij heel veel docenten toch een angst dat wij zouden zeggen *sarcastisch* 'en nu allemaal neuken!!' Ja... Ik weet niet wat ze denken.

ML *sarcastisch* 'allemaal je tieten bloot!!'

NYD *sarcastisch* 'gooi je tieten los!' Ja... Ik weet niet wat ze dachten. Maar dat gevoel kreeg ik heel sterk. Dat er heel veel angst was. En dan niet altijd bij de docent die ons gevraagd had, maar dan weer bij het team. Dus dat er ook discussies over waren geweest van 'kunnen die meiden eigenlijk al bij ons langskomen want wat gaan ze wel niet allemaal zeggen.' En dat vind ik al een heel heftig gegeven.

ML En dan was de angst dus van 'we vinden het wel erg spannend, waar jullie het over gaan hebben.' En dan zeiden wij 'maar waar denken jullie dan waar wij het over hebben?' En dat moesten we echt helemaal uitvragen, maar dan ging het inderdaad toch wel over dat ze het gevoel hadden dat we een soort hele extreme statements gingen maken ofzo.

NYD Dat we dus iedereen seks gingen opdringen...?

ML Ja en dat we dan echt uit moeten leggen, in eerste instantie dus als stap voor stap aan alle docenten, van: nou we zijn gewoon van plan om in gesprek te gaan met leerlingen over zelf weten. Wat zij willen, hoe ze de wereld zien, waar ze tegenaan lopen en wat er van je verwacht wordt en of je een onderscheid kunt maken tussen die verwachtingen en wat je zelf wil. En nou, dan raken ze uiteindelijk dan toch wel een beetje van 'oh nou dat klinkt inderdaad wel leuk.' En dan gingen we daarheen en... Maar er was ook een school waar een ouder bezwaar had gemaakt.

NYD Ja die had ons opgezocht.

ML Ja en ik...

NYD Die leerling is ook gewoon echt niet naar de les gekomen.

ML Nee en ik....

NYD Die is thuis gehouden. Dat is best heftig.

ML Ik krijg er echt wel lente kriebels vibes van, zeg maar... Gewoon echt niet vertrouwen op dat we een soort constructief gesprek met deze mensen kunnen... Alsof ze zo beïnvloedbaar zijn dat als wij zeggen 'jullie moeten allemaal seks!!'...

NYD Ja, dat is ook wel interessant. En of ze het dan allemaal meteen zouden doen. Maar ook heel erg bang dat we mensen voor het hoofd zouden stoten. Daar waren ze ook heel angstig voor.

ML Ja, ook omdat er ook nog wel plekken waren waar bijvoorbeeld dan...

NYD veel gelovige kinderen zaten.

ML Veel gelovige kinderen zaten. Maar kijk, we hebben dit soort workshops en gesprekken nu ook al hiervoor al een paar keer gedaan. En eigenlijk is mijn ervaring ook wel dat op de plekken waar juist religieuze leerlingen zitten, dat je daar de interessantste gesprekken hebt, op het moment dat ze zich niet weggezet voelen als 'oh jullie zijn er tegen, wat ik geloof.' Maar dat je gewoon echt vraagt en dat je dan dus een gesprek kan hebben. Dus wij... Ja, ik vind het misschien, ja, ik vind dat eigenlijk wel de interessantste of *interessante* gesprekken om te hebben, maar op de een of andere manier denken ze dan automatisch dat het ruzie wordt of dat...

NYD Ja misschien zijn ook scholen bang dat we zeggen 'we zijn anti-hoofddoek' ofzo, ik weet het niet... Het verbaast me gewoon heel erg. Ook toen wij hoorden dat er dus een ouder was die niet wilde dat wij kwamen. Toen dacht ik, 'wat hebben we geschreven in die 3PAK joh?' Ik ging het gewoon opnieuw lezen, mijn geheugen is sowieso niet supersterk, omdat ik echt dacht, 'hebben wij dan iets opgedrongen?' Nou en dan stond er gewoon echt letterlijk van: 'wat voor jou prettig is, en voor de een dit en voor de ander dat'

ML 'Ieder op zn eigen tempo.'

NYD Is ook maar net wat je erin leest ofzo.

ML Maar goed, ik kan me dus nog voorstellen dat iemand ons googlet en dan komt op *Damn Horny* en *Fucking Horny*, de porno bundels, en dat je dan denkt dit gaat me te ver. Ergens kan ik me dit voorstellen.

NYD Mhhh, ja, oké.

ML Maar dan nog... Ja, oké. Hoe dan ook. Dit was al een beetje zeg maar de vibe waarmee we natuurlijk gingen.

NYD De aanloop.

ML Dat we dachten 'ok, we zijn benieuwd wat we aantreffen.' En wat ik denk ik... Me in ieder geval het meest nu... Nou, één ding: het sentiment was overal een beetje hetzelfde. Het was wel echt dat ik het gevoel had, oké, de jongens in de klas, de tienerjongens...

NYD Weerstand.

ML Veel weerstand. Bij het woord feminisme, daar was één klas, daar hadden wij de regie niet helemaal in handen. En dan wordt het dus niet... Want wij hebben een soort gesprek

wat we hélemaal inkleden, zodat ook de jongens zich zeg maar onderdeel voelen van het gesprek.

NYD En dat was bij deze school niet, want wij werden geïnterviewd in plaats van dat we zelf een lijn konden aanhouden.

ML En dan valt het woord feminisme dus opeens. En daar zijn allemaal sentimenten bij. En vooral de jongens die hebben... Het is denk ik een social media ding, of eigenlijk, ik weet het wel zeker.

NYD Ja, dat hebben ze ook verteld, sommige jongens.

ML Maar ze zitten dus in een algoritme van TikTok waarin ze feministen zien, vrouwen zien, die dus echt hun mannenhaat... Die dus echt *haten* op mannen en dat is het extreme beeld van feminisme.

NYD Die dan ook zeggen 'vrouwen zijn beter, vrouwen moeten alles krijgen, mannen moeten dood.' Dat is basically kort gezegd wat zij zien in die video's. Tenminste, dat is wat die jongeren tegen ons zeiden, dat ze dat op TikTok voorbij zien komen.

ML En we hoorden dat ook niet alleen in die klas, dat hoorden we meer.

NYD Meerdere klassen.

ML Dus dat is dan het beeld van feminisme wat ze hebben. En ik vond het ook wel opvallend dat ze dus... We vragen ook weleens: 'nou, schrijf eens op dan wat de stereotyperende beelden zijn voor vrouwen en voor mannen.' En dan eerst willen jongens nooit mee doen daarin, maar op het moment dat ze doorhebben dat ze iets heel stereotyperends op mogen schrijven voor vrouwen, dan leven ze helemaal op.

NYD Zoals: 'vrouwen houden van huishouden doen.'

ML 'Zorgen, stofzuigen, koken.'

NYD Dat vinden ze heel leuk om op te schrijven.

ML Dan gaan ze helemaal aan.

NYD Maar dat is ook de opdracht, dus dan mógen ze ook aan gaan.

ML Maar dat valt mij op. Dat ze echt hélemaal enthousiast worden.

NYD Klopt.

ML Nou, maar goed, je hebt dan die best wel dominante jongensgroepen, die dan ook het gesprek compleet overnemen.

NYD Het gesprek domineren. Dat vond ik ook heftig eraan, ja.

ML En dat komt dus ook, want ja, er is een soort weerstand, er is een soort uitdagen... Provoceren...

NYD Het is ook een beetje zo van, dan valt bijvoorbeeld het woord menstruatie.

ML *imiteert tienerjongen* 'Waarom moet ik dit weten?'

NYD 'Waarom moeten wij dat weten?' Waardoor je dus eigenlijk ook helemaal het hele punt... Helemaal niet goed bij het punt komt van: 'joh sommige mensen hebben meer last

van hun menstruatie, dan is het heel prettig als je dat kan zeggen. Of als je in de klas openlijk durft te vragen: 'heeft er iemand een tampon?' En dan is het meteen 'waarom moeten we het weten?' Dus je merkte in best wel veel klassen dat het gesprek door de jongens gedomineerd werd en dat de meiden vrijwel, ja, niks zeiden maar ook in een soort hoek gezet werden. En dat deed me dus heel erg denken aan Maaïke Meijer die was bij Roze Reuzen, de podcast. Ga ik zo meteen nog iets meer over vertellen in mijn YES. En zij is feministe tweede golf, en zij zegt in die podcast 'op het moment dat er mannen én vrouwen in een groep zitten dan gaan veel vrouwen zich toch verhouden tot die mannen en dan willen ze toch op een bepaalde manier, ja, ze gaan zich toch op een bepaalde manier aanpassen.' En precies dat zag ik heel erg gebeuren hier in deze groepen. En Maaïke Meijer die vertelde het in de context van de vrouwengroepen die tijdens de tweede feministische golf waren, dus mét vrouwen in een groep gaan zitten en praten over dingen waar vrouwen mee moeten dealen. En ik ben echt niet van het idee van 'oh we gaan naar een middelbare school, dan gaan we de klas opdelen in jongens en meisjes.' Ook omdat je gewoon een groep gaat missen; non-binaire mensen die bestaan dan niet in deze categorie dus dat vind ik ook al kwalijk. Maar ook omdat ik vind dat de jongens het ook moeten horen. Maar nu merkte je dus heel goed dat het ook wel echt het gesprek tegen kan houden. En dat is wel heel lastig.

ML Je blijft een soort van verzanden in die jongens overtuigen dat het hen ook aangaat. Jongens overtuigen dat de shit waar vrouwen tegenaan lopen, dat dat serieuze shit is.

NYD En dat het echt is, want ook als wij met feiten en cijfers kwamen, waren er jongens die dat...

ML Komt het niet binnen.

NYD Die dat ontkenden. Die zeiden 'dat is niet waar, wat je zegt klopt niet. Dat is niet waar, punt.' En dan wordt het een heel lastig gesprek als je met cijfers en onderzoeken aan komt zetten en het wordt niet geloofd.

ML En het concrete voorbeeld daarvan was dat we het hadden over dat op het moment dat in een beroepsgroep meer vrouwen gaan werken dan mannen...

NYD De Wet van Sullerot

ML Het kan eerst een mannen gedomineerd beroep zijn en daarna gaan er veel meer vrouwen werken, zoals bijvoorbeeld docent. Vroeger had je meesters, nu heb je steeds meer vrouwen in het onderwijs. En dat dan dus ook het salaris naar beneden gaat.

NYD Het aanzien en het salaris, ja.

ML En dan is er één zo'n jongen die dan zegt, 'nee dat is gewoon vraag en aanbod.'

NYD 'Ja, dat is les 1 uit de economie.' Hij kwam ook met een beetje zo'n stemmetje opzetten van...

ML 'Jullie weten niks'

NYD 'Je bent niet goed bij je hoofd. En ik ga jou nu weer even de les 1 uit de economie uitleggen.' En dan zeg ik vervolgens, 'nou dat is interessant wat je zegt, want als ik die redenatie moet volgen: er zijn tekorten in het basisschoolonderwijs, daar werken voornamelijk vrouwen, dus dan zouden die lonen nu echt skyhigh moeten gaan. Want we hebben daar meer docenten nodig, man of vrouw.' Maar daar loopt het dan dus spaak.

ML Het is fascinerend hoe je in zo'n groep de hele tijd bezig bent met die weerstand proberen te ontcrachten, met cijfers, met ze overtuigen... En ergens komt het sentiment wat we nu gezien hebben best wel overeen met een recent onderzoek waaruit blijkt dat er wereldwijd sprake is van een ideologische kloof tussen mannen en vrouwen tussen de 18 en 29 jaar oud. Het is dus zo dat jonge mannen steeds conservatiever worden, terwijl jonge meiden steeds progressiever worden.

NYD Echt een probleem.

ML En dit is wereldwijd. En het is dus ook heel bijzonder, want normaal heb je niet een kloof binnen een generatie, maar heb je generatiekloven: wij denken anders dan de generatie boven ons en de generatie onder ons die denkt ook weer anders. Maar hier zit dus een kloof tussen de seksen, zeg maar, wat een ontwikkeling is van de afgelopen zes jaar. Dus het is heel kort, maar wel iets wat heel duidelijk waarneembaar is. En eventjes de cijfers: één op de vijf jonge mannen vindt dat mannen het moeilijker hebben dan vrouwen. Één op de vijf jonge mannen die Andrew Tate kent, denkt positief over hem. En één op de zes vindt dat feminisme meer kwaad dan goed heeft gedaan. En kijk, het is wel even goed om te benoemen dat het op dit moment wel nog steeds zo is dat het grootste deel van de jonge mannen het andersom denkt. De meeste mannen denken: 'feminisme, top.'

NYD Ja, want dan is het vier op de vijf, en bla bla bla.

ML Ja. Maar het is een trend die zich doorzet, het is nu gaande en waarschijnlijk heeft social media daar een hele belangrijke rol in gespeeld en zitten meiden dus in een totaal ander algoritme dan jongens. Want meiden zitten in de body positivity en de... Dat is nu het idee, dat dat zo is, dat meiden die zitten daar in de power-

NYD Maar zeg je nu random 'body positivity', of is dat ook echt zo?

ML Nee dat stond in een artikel, in een onderzoek. Dit was een psycholoog die dat zei: 'meiden zitten daarin, die zien meer empowering'.

NYD Emancipatie.

ML Ze emanciperen zich een slag in de rondte, zeg maar. Ze hebben daar ook de ruimte voor natuurlijk, dus een hele beweging. Dus je komt dan in dat algoritme en daar voel je je denk ik ook door gesterkt. En de boys zitten dan heel ergens anders.

NYD Ja, en dat was ook interessant hè, want als wij het gingen hebben over waar *mannen* dan tegenaan liepen en over bijvoorbeeld dat het lastiger is voor mannen om emoties te

tonen of kwetsbaarder te zijn, dan valt het gesprek dus stil, want daar willen ze niet zoveel over zeggen.

ML Nee, dus dat is heel...

NYD En dat is logisch. En er was dus ook één jongen, die had ik de beurt gegeven. Dat heb ik ook denk ik echt maar één keer gedaan, want het is natuurlijk niet leuk om de beurt te krijgen.

ML Nee, zielig.

NYD Maar ik dacht, ja ik weet niet, hij had een soort vibe waarvan van ik dacht-

ML Kan wel.

NYD Ik heb het idee dat hij het wel aankan. En toen zei hij dus, dat vond ik heel knap van hem en heel goed, van: 'ja, niemand zegt dus nu iets, want we gaan ons niet kwetsbaar opstellen, want precies wat jij net uitlegt, mannen hebben moeite met hun emoties tonen.' En het ging dan nu even specifiek over het schoonheidsideaal.

ML Dat was wel heel slim van hem.

NYD Ja, dat was wel echt zo. En hij had het over het schoonheidsideaal en de *fitnessbro's* en hoe dat wel of niet zijn beeld beïnvloedde. En daar ging hij dan hardop over filosoferen, dat was heel tof om te zien. Dus het was ook niet alleen maar kommer en kwel. We hebben ook een aantal leerlingen gehad die echt *game* waren, óók dus jongens.

ML Maar dat was ook vooral omdat we het echt hebben ingekleed van 'dit is shit waar wij tegenaan lopen, denken jullie dat jongens ook ergens tegenaan kunnen lopen?'

NYD Ja, als je ze meeneemt dan lukt het wel. Er was ook een jongen die zei 'ik kwam hier met zeer veel-', nou hij zei niet letterlijk 'weerstand', maar hij zei argwaan of sceptisch of zoiets. 'Maar nu ik het gehoord heb, hier ben ik eigenlijk helemaal mee eens.' Dat vond ik heel bijzonder, dat hij dat zo eerlijk en open durfde te zeggen. Van 'eigenlijk zat ik totaal niet op jullie te wachten, maar jullie hebben mijn kijk veranderd', dat hij dat openlijk toegaf.

ML Én een jongen zei: 'Maar zouden jullie dan zeggen dat jullie feministen zijn?'

Marie Lotte spreekt het woord 'feministen' heel zacht uit

NYD Ja, hij mompelde 'feministen'.

ML Alsof hij iets beledigends tegen ons ging zeggen. En toen wij zo: 'ja, ja, ja'. Maar hij had dus inderdaad een heel ander beeld van feminisme dan wij.

NYD Ja, door die socials. Én wij vroegen 'zou er ook een Damn Honey voor mannen kunnen zijn?' Ze vonden dat dat absoluut moest komen, maar dat dat nog best wel een uitdaging was, want mannen en kwetsbaarheid is lastig, maar die ene jongen had wel alvast een titel bedacht: Damn Bro! Nou, ik vond dat- Dit waren twee klassen die er voor mij wel wat meer uitsprongen en die mij dan toch wel weer iets van hoop gaven. Aan de andere kant denk ik: blijkbaar moet je met ál die mensen dat hele gesprek aan gaan om het een beetje in een positief daglicht te zetten.

ML Dit las ik dus ook in al die artikelen rondom dat onderzoek. Social media heeft gewoon een heel groot bereik, dat gaat heel snel. Op het moment dat iemand als Andrew Tate iets heel vrouwonvriendelijks zegt, krijgt het allemaal wat kliks natuurlijk. Het verspreidt zich ook heel snel en wij zijn maar twee mensen.

NYD Ja, tuurlijk.

ML En al die andere mensen die het ook goed proberen te doen en docenten enzo, dat zijn allemaal gewoon individuen die proberen. En dat is fantastisch. Maar ik vind het wel angstaanjagend hoe snel zo'n vrouwonvriendelijke boodschap van zo'n Andrew Tate rondgaat. En als je het maar vaak genoeg ziet, klautert het zich ook vast in je hoofd, natuurlijk. En het is gewoon heel aantrekkelijk. Want op het moment dat je ziet dat vrouwen zich een slag in de rondte emanciperen... en jij als man dus alleen maar een soort mannenhatende feministen ziet en het gevoel hebt dat je bedreigd wordt in je identiteit, dan is zo'n Andrew Tate - of 'de drol' zoals we hem altijd noemen - die zegt dan van 'dit moet je doen om rijk en succesvol te zijn' en 'dit is hoe je geluk maakt' natuurlijk hartstikke aantrekkelijk, want het is gewoon heel duidelijk. Hij geeft ook de schuld aan vrouwen, aan migranten, aan lhbt'ers...

NYD Oh, kunnen we het daar trouwens ook nog over hebben?

ML Ja, daar gaan we het ook over hebben. Dat doen we zo. Ergens begrijp ik dus wel dat het aantrekkelijk is, maar het is dus mega, mega zorgelijk.

NYD Ja, absoluut. Ik schrok er dus heel erg van. Die eerste dag dat wij thuis kwamen, wist ik echt even niet meer wat ik aan moest met mezelf.

ML Ik ook niet!

NYD Zo'n positieve... ja, veel positiever beeld dan wat ik tegenkwam. En je kan natuurlijk ook niet zeggen van 'dit is nu hoe het er voor staat met de jeugd'. Want hoeveel leerlingen hebben wij nou gezien...

ML Nee tuurlijk niet. We hebben een week lesgegeven, maar het was een beetje een *reality check* voor ons denk ik, want ik kan de jeugd een beetje romantiseren.

NYD En we hebben denk ik toch iets van 500 leerlingen in totaal, misschien wel meer, gezien. Het is ook weer niet dat we 30 leerlingen gezien hebben en nu dit zeggen.

ML Nee, we hebben er best wel veel gezien, en ook door het hele land, verschillende scholen, verschillende niveaus.

NYD Wat ik ook interessant vond, is dat, als ik dan vertelde over grensoverschrijdend gedrag, dat er meerdere plekken waren, ook docenten overigens die meteen wilden horen waar dat gebeurd was en dat ze er allemaal vanuit gingen dat het een 'grote stad'-ding was.

ML Ja, dat het Randstad zou zijn.

NYD Dat vond ik ook fascinerend. Dus dat er heel erg een beeld heerst van 'niet bij ons, dat gebeurt in de grote stad'.

ML Ja en dat is dus opvallend. Uit cijfers blijkt dat het geen reet uitmaakt waar je je bevindt. Het is overal. Dat misplaatste gevoel van 'hier niet en daar wel' is natuurlijk heel erg raar. Ik heb eerder altijd de neiging gehad om social media toch ook wel als iets positiefs te zien, omdat wij het zelf ook graag- Ons hele activisme is daar natuurlijk gestart en vindt daar ook plaats. En nu opeens, door gewoon een week op die scholen te zijn, dacht ik wel 'oeh, het is wel echt spannie hoor!'

NYD Ja, ik vond het ook.

ML Nou, en wat dus ook leeft bij de kids.

NYD Ja, dit is wel heftig.

ML Even een *trigger warning*, want we gaan het nu even hebben over transhaat. En het is echt, ik schrok daar ook echt van. Transhaat leeft en ze hebben ook onjuiste opvattingen over transmensen, transitie en transzorg. Er heerst een soort idee dat kinderen worden gedwongen om in transitie te gaan, dat het grootste deel van die kinderen die dan in transitie gaat spijt krijgt. Het '72 genders'-argument.

NYD Er zijn tegenwoordig 72 genders. Al deze dingen komen dan uit het niks. Dus opeens wordt dit dan door iemand geroepen.

ML En wij hebben het dan gewoon over 'zelf weten'. Ik weet niet wat er dan gebeurt, maar dan roept iemand 'ja, iedereen moet tegenwoordig maar gewoon kunnen doen wat ie wil en er zijn al 72 genders en als je een vleermuis wil worden, dan kan dat ook'. Vervolgens komt er ook een verhaal-

NYD Dit is specifiek één klas waar dat gebeurde.

ML Ja, er kwam een verhaal van iemand die zei dat er, nou ja, ergens in haar omgeving, ze vertelde het alsof...

NYD Nou, in Nederland.

ML Ja, maar ik vond dat ze het een beetje vertelde alsof ze het via via had gehoord, weet je wel? Zo ergens bij haar was dan een docent ontslagen omdat diegene niet had bevestigd aan een kind dat zich identificeerde als kat, dat die inderdaad een kat was.

NYD Ja, dus die docent had dan niet teruggemauwd ofzo. Zo was het verhaal. En dat is heel lastig als je op zo'n moment in zo'n klas staat, want je weet natuurlijk niet waar ze dit verhaal vandaan hebben. Dus ik zeg dan van 'nou, ik vind dat een opvallend verhaal, ik ken dat niet. Het klinkt voor mij ook alsof het niet gebeurd is. Is dat in Nederland gebeurd? Ik heb hier niks over gelezen.' Het is natuurlijk ook: ik ken dit verhaal niet, dus ik kan ook niet zeggen 'dit is niet waar' op dat moment.

ML En toen vol overtuiging: 'Dit is in Nederland gebeurd!'

NYD Ontslagen! Nou, en toen ben ik dus later dat gaan uitzoeken en dat is dus een TikTok-video die *viral* is gegaan. Komt uit de VS, California geloof ik. En het schijnt dus gewoon *fake news* te zijn. Het is helemaal niet waar gebeurt wat die persoon vertelt in die

video. En dat is dus totaal viraal gegaan. En blijkbaar belandt dat dan dus bij zo'n jonge meid, die dat helemaal vol overtuiging gelooft.

ML Ja, en dan is het kwaad dus al geschied, want jij kan genuanceerd zeggen 'ik heb niet het gevoel dat dit waar is', maar-

NYD Ja, en wij hebben ook wel gezegd dat uit de onderzoeken blijkt dat het cijfer van spijt heel laag is, maar ook dan we hoorden van een docent dat een van de leerlingen dan tegen een ander zegt 'nou, dat is niet waar hoor'. Dus dan kan je wel zeggen 'er zijn onderzoeken en dit' maar dat het komt dan niet meer aan.

ML Het komt niet binnen.

NYD Dat is ook doodeng eerlijk.

ML Ze gaan aan op die *fake news*, die sensatie. Ze gaan daar helemaal in mee. We hebben echt de harde cijfers op ze gegoid. Transmensen moeten jaren op wachtlijsten staan voordat ze de juiste zorg krijgen.

NYD En hoe verschrikkelijk dat is, zo lang moet wachten.

ML En depressies en zelfdodingcijfers en dat soort dingen, maar je ziet gewoon dat het over hun hoofden gaat.

NYD Omdat wij dan zogenaamd aan de verkeerde kant staan, dus het zal wel niet waar zijn wat wij vertellen.

ML Ja

NYD En ook meiden die echt in volle overtuiging zeiden 'vrouwen horen te zorgen, anders ontstaat er chaos in de wereld'.

ML Ja, daar zit dan een 16-jarige meid dat te zeggen en dan denk ik 'wajow!'.

NYD Ja, het is wel schrikken, ofzo.

ML Ja, en ook vanwege de opkomst van de *tradwives*. Hier hebben we het eerder over gehad, over die *traditional wives*, die dan helemaal verheerlijken dat je zorgt voor je man en voor je gezin en het huishouden doet en dat je financieel afhankelijk bent van je man, want hij beschermt je en je bent ondergeschikt aan hem. En dat dat gewoon helemaal geïdealiseerd wordt en helemaal verheerlijkt wordt. Dat beeld wordt steeds populairder.

NYD Ja

ML Dat hele conservatieve wereldbeeld van 'de vrouw zorgt en de man werkt, en als de vrouw gaat werken dan wordt het chaos en belanden al die kinderen in de groot' dat koppel ik nog wel ergens aan de meer religieuze contraille van dit land. Maar ja, het leeft wel.

NYD Ja, ik schrok er erg van, want mijn moeder zei dat vroeger: en al die vrouwen die werken... *met afkeurende toon* Maar mijn moeder was gewoon thuis, die was thuismoeder, hoe zeg je dat?

ML Thuisblijfmoeder, huismoeder, zorgmoeder?

NYD Dan zei ze 'al die kinderen belanden in de goot'. Ik vond het altijd heel bizar dat zij dat tegen mij zei. Niet toen ze het zei, want toen vond ik dat dus normaal, maar achteraf gezien. Ik dacht 'wow, dat was echt een ouderwets wereldbeeld'. En ik ben wel gelovig opgevoed maar niet zozeer dat dat vanuit de bijbel ofzo zou moeten. Dit was gewoon hoe zij de wereld nog zag en dat vind ik een heel ouderwets wereldbeeld en ook eigenlijk niet meer voor mijn generatie. En vervolgens zit ik voor een klas en is er dus een 16-jarige meid - of hoe oud zou ze geweest zijn - die precies dat produceert wat mijn moeder tegen mij zei, wat toen al ouderwets was! En toen dacht ik echt: waattt?!

ML We gaan terug in de tijd! Nou ja, maar goed. Dit waren allemaal *wake-up-calls* en *reality-checks* voor ons. Dus wij zijn nog even misschien een beetje in shock. En daarna gaan we ook gewoon weer door met vechten en het gospel verspreiden.

NYD Nog één ding. Niemand, op één leerling na, inclusief docenten, wist wat validisme was.

ML Ja

NYD In alle lessen die we zelf mochten geven hebben we validisme besproken. Er was maar één leerling die stak diens vinger op en zei 'validisme'toen we vroegen wat nog meer factoren zijn waardoor je met discriminatie te maken kan hebben. En de docenten wisten dus ook niet wat het was. En er was een docent die zei, toen we het hierover hadden: oh misschien hoef je dat niet te bespreken, want daar hebben mijn leerlingen niks mee. Die kennen maar geen mensen die gehandicapt zijn ofzo.

ML Ja, er zijn hier eigenlijk geen mensen die een beperking hebben op deze school.

NYD Dat was ook wel weer heftig.

ML Ja, want als je het woord niet kent, alla. Maar dat als je het uitgelegd krijgt-

NYD Oh, dat stukje kan je wel overslaan hoor!

ML *What is happening?* Oké, nu heel eventjes voor mensen die het nu ook niet meer zien zitten en je hebt een beetje hulp nodig. We dachten: laten we even wat leuks doen. Laten we eventjes twee exemplaren weggeven van ons boek *Shit* waar je als vrouw mee moet dealen. het handboek. Want dan heb je in ieder geval iets van munitie. Het helpt mij in ieder geval wel weer om het door te bladeren. En zeker die grabbelton der ellende want het is gewoon prettig om de cijfers te hebben, ook al komt het niet altijd binnen bij mensen. Maar het is fijn om, ja, ik weet niet- Daar pluizen we shit-opmerkingen uit, van die opmerkingen die je naar je hoofd kan krijgen waarvan je dan denkt 'nou ik weet niet, dit is niet een fijne opmerking, maar kan niet zo goed plaatsen waarom'. Zoals 'had je maar niet een rokje aan moeten doen', wat wel echt een duidelijke shit-opmerking is, maar dat soort dingen. Maar misschien haal je er wat power uit. Als je hem nog niet hebt.

NYD Of je geeft hem weg aan iemand. Dat je wel wil winnen, omdat je 'm dan aan die en die persoon kan geven.

ML Mag ook! We gaan hem weggeven op Instagram, dus hou dat eventjes in de gaten. En op Petje Af, op de donatiepagina. Daar geven we ook een exemplaar weg. En als je geen Instagram hebt en je wilt wel meedoen, stuur dan even een mailtje.

NYD Ja, dan ga je gewoon mee in de loting.

ML En dan heel eventjes nog, This Women's Day, natuurlijk. Op 8 maart en 10 maart is The Feminist March.

NYD Ja, The Feminist March! *enthousiast* Ja, zondag!

ML En vooraf daaraan gaat het Feminist Future Festival. Dat is in Amsterdam in Vlaams Cultuurhuis de Brackengrond. En daar kun je dan workshops, lezingen en andere activiteiten bijwonen. Die allemaal te maken hebben met het doel om een interseksionele feministische toekomst te bereiken. Wij doen ook mee aan het panel overdag, die over soloactivisme. Die begint om een uur maar je kunt bijvoorbeeld ook naar een workshop van Dikke Vinger over fat liberation en er is volgens mij ook een workshop over de rechten van van sekswerkers. Het is een heel diverse palet aan onderwerpen wat je allemaal kan gaan volgen en het is ook gratis. Je moet wel even een ticket reserveren op de website. Die zet ik wel in de show notes en je moet je inschrijven voor de programmaonderdelen die je wil volgen. Het festival is van 12.00 tot 18.00 uur en dan is de Feminist March van 19.00 tot 21.00 uur. Dat is de optocht vanaf de Dam en dan gaan we lopen.

NYD Ik heb nog een tip voor mensen die denken: "Oké Internationale Vrouwendag, wat kan ik doen?" Concreet, Lilith Mag steunen.

ML Hele goeie.

NYD Lilith Mag, feministisch-journalistisch platform. Zover ik weet misschien het enige... Nou ja, One World is misschien ook wel te definiëren als feministisch-journalistisch platform.

ML Vind ik wel.

NYD ja, maar goed, oké, Lilith Mag, sinds 2019 een heel belangrijk geluid in Nederland en dat staat op het punt om kapot te gaan.

ML ...om te vallen.

NYD Ja, omdat er gewoon niet genoeg geld is. Dus please doneer. We hebben ook al meerdere keren op Instagram opgeroepen als je dat nog niet gezien hebt. Of misschien toen dacht van, ik weet het niet met dat Lilith Mag...

ML Doe het gewoon, 5 euro, 1 euro, 50 cent.

NYD Please do it. Ik zet wel even een linkje in de show notes.

SPONSOR MUBI

ML Jaaaa met wijdopen armen verwelkomen wij terug onze oude bekende sponsor: MUBI

NYD MUBI is een film streaming platform waar je terecht kunt voor zorgvuldig geselecteerde films. Van iconische regisseurs tot opkomend talent, uit alle hoeken en gaten en krochten van de wereld.

ML En dit keer hebben ze een speciale collectie getiteld 'Calling the shots' waarin 14 films worden uitgelicht van die geschoten zijn door vrouwelijke cinematografen - erg toepasselijk, zo rondom internationale vrouwendag.

NYD Zeker! Even wat feiten over Oscarnominaties.

ML Leuk!

NYD Vrouwelijke cinematografen sterk ondervertegenwoordigd.

ML Je verwacht het niet! *sarcastisch*

NYD Je verwacht het niet! *sarcastisch*. In de 95 jaar dat de Oscars bestaan, is pas in 2018 de allereerste Oscarnominatie voor best cinematography naar een vrouw gegaan. Dat was Rachel Morrison voor Mudbound. Sinds toen zijn er nog maar 2 andere vrouwen genomineerd en geen van hen heeft ooit de Oscar voor beste cinematografie gewonnen.

ML Echt walgelijk. Nou oke, ik deed mijn ogen dicht en klikte een van de 14 tips aan en belandde op: the Neon Demon. Geschoten door cinematograaf Natasha Breier

NYD Kijk, het neon gedeelte van deze titel spreekt mij aan, het demon gedeelte wat minder. Is het een horror film?

ML Het is een soort horrorfilm. Het is in ieder geval een hele naargeestige film.

NYD Jij houdt wel van horror.

ML Ja, en ik vond het er wel ook meteen... het beeld zag er meteen heel aantrekkelijk uit, vond ik. Het zijn echt mooie beelden.

NYD En daar gaat het om, de cinematografie.

ML Dus ik dacht, weet je, ik ga hiervoor. Maar het was een erg naargeestige film over een engelachtig meisje van 16 jaar dat naar L.A. gaat om model te worden. En zij heeft dan nog dat iets, weet je wel, dat onschuldige waar iedereen dan naar zoekt.

NYD De X-factor.

ML De X-factor. Waar andere modellen jaloers op zijn, en zij is een diamant in een zee van glas. Dan belandt ze in die duistere wereld waarin ze zichzelf ook verliest, of ja misschien niet. Het is een beetje onduidelijk allemaal. In ieder geval verandert ze helemaal. En ik zou het denk ik omschrijven als een soort psychedelisch horrorsprookje. Waarvan je al snel niet meer zo goed weet wat dat echt is, en wat dan niet echt is.

NYD Ja dat klinkt een beetje nachtmerrieachtig.

ML Maar, dat is dus wel interessant als je het hebt over die beelden en cinematografen. Juist nu speelt dat zo'n belangrijke rol. Er wordt echt gespeeld met de kleur rood en de kleur blauw. Dat valt je dan heel erg op opeens. Ik heb echt met andere ogen naar deze film zitten kijken.

NYD Jij hebt vanuit je film studies blik gekeken.

ML Ja, ik heb geen film studies gestudeerd.

NYD Ik wel, ik ben trots op jou. *grappend*

ML Oh bedankt. *grappend* Nou ja, in ieder geval, ik zag de kleuren en er waren ook van die hele gestileerde statische beelden zijn. En dat je ook duidelijk als kijker... Het wordt ook niet allemaal uit de tekst, uit de dialogen duidelijk wat er nou precies allemaal gebeurt. Het is gewoon heel weird. Ik vond het er echt geweldig uit zien. De thematiek zelf, weet je wel, dat gaat dan heel erg ook over vrouwenrivaliteit en die modellenwereld enzo. Dat is eigenlijk iets waar ik ook een beetje de "ick" van krijg. Maar ik vond het echt wel leuk om er op die manier naar te kijken. En dan vind ik het dus ook vet dat dit dan gemaakt is door een vrouwelijke cinematografe, die dan bedenkt hoe dat super onduidelijke verhaal...

NYD ...om dat dan toch visueel te maken.

ML Ja, dat vind ik vet.

NYD En dit is nog maar één van de 14 tips mensen!

ML Precies, dus ik kan m'n lol op.

NYD Stream nu 30 dagen gratis. Ga naar www.mubi.com/damnhoney

ML Dan kan je al die 14 films van calling the shots te kijken.

NYD Ja, om de dag een film.

ML Leuke uitdaging! www. ... www? wie zegt dat nu nog? www.mubi.com/damnhoney, en volg @mubinederland op Instagram om op de hoogte te blijven van speciale screening en events.

DAMN HONEY YES TUNE

ML Jij hebt een YES, begrijp ik?

NYD correctement!

ML Oh, wat heerlijk!

NYD En we verplaatsen ons naar la douce France, dus vanaf nu zal ik enkel France parler!

ML Lekker!

NYD Lekker, oui! Frankrijk heeft deze week het recht op abortus vastgelegd in de grondwet.

ML Dat is toch geweldig?

NYD Dat is best wel heel geweldig. Sinds de jaren 70 is abortus legaal in Frankrijk, maar nu is dat recht dus ook echt vastgelegd in de grondwet, en daarmee is Frankrijk het eerste land ter wereld.

ML Dat vind ik dan wel weer heel erg, maar fantastisch.

NYD Ja, en de Franse premier Gabriel Attal die zei, met deze herziening van de grondwet zal Frankrijk een pionier zijn als een baken van menselijkheid en vaderland van de mensenrechten en vooral van de rechten van de vrouw.

ML Nou, nou, kom, kom, het is ook gewoon een basisrecht, mensen. En nou niet gaan doen alsof je het helemaal geregeld hebt voor de voor de mensen, want er is nog zat te doen ook Frankrijk heeft nog zat te doen.

NYD Nou, ik vind het wel echt een hele goeie move voor een hele goeie stap.

ML Ik ook maar de reden... dit hoogdravende gedoe.

NYD Ja is ook, maar dat is ook very Frans om het een beetje lekker zo mooi te noemen allemaal. Waarom hebben ze dat nou gedaan? Omdat ze niet willen dat het abortusrecht is overgeleverd aan de grillen van politici.

ML Ja, je ziet wat er in Amerika is gebeurd.

NYD Nou ja, in Amerika, maar ook bijvoorbeeld het abortusrecht had ook onder druk in Hongarije. In Polen is in 2021 die wetgeving veel strenger geworden. En inderdaad in de VS nu ook dat Roe vs Wade verworpen is. Had je al gehoord dat er nu in Alabama, dat het hoge rechtshof daar zegt dat embryo's ook leven zijn?

ML Dus er zijn meerdere IVF-klinieken daar nu gesloten. En dit zijn ook echt met stellen die dan gewoon ook al in een stadium zitten van we zijn bezig met een kindje krijgen.

NYD Ja, als jou embryo's daar liggen, dan liggen die dus.

ML Ja, die liggen daar nu in de vriezer en de boel zit op slot. Omdat artsen nu dus gewoon te bang zijn om iets te doen met embryo's, want straks worden ze vervolgd.

NYD Ja, en dat is misschien niet eens een hele rare angst op het moment dat die uitspraak gedaan is. En het is dus ook weer een uitspraak die LHBTIQ-plussers extra treft.

ML I know.

NYD Omdat zij vaak meer afhankelijk zijn van IVF dan anders stellen.

ML Ja, als je een lesbisch stel bent en je wilt kinderen, dan moet je het vaak wel met IVF doen.

NYD Ja, nou, er zijn meerdere mogelijkheden, maar het is wel een van de hoofdmanieren waar je naar grijpt, denk ik.

ML Dus je bent gewoon gelijk de lul op het moment dat je het niet op de natuurlijke weg kan doen.

NYD En het is dus zo dat in Georgia en Missouri ook al wetten zijn aangenomen die dit bevruchte embryo's mensenrechten toekennen.

ML Echt? *vol ongeloof*

NYD En er zijn twaalf andere staten waar ze ook met soortgelijke wetten in de weer zijn. En dan is dus het enge eraan dat als je volgens de wet gaat zeggen het leven begint bij de conceptie... Ja, hoe staat het dan bijvoorbeeld met de morning after pill? Is dat dan ook

strafbaar? In potentie misschien wel. Dus dat is eng. Verworven rechten die kunnen dus teruggedraaid worden en daar moet je scherp op blijven en Frankrijk die denkt dus we gaan het vastzetten in de grondwet. Bien, super.

ML Maar wij zitten nog steeds met het strafrecht.

NYD Ja, precies. Nu komen we natuurlijk bij de vraag: 'Zouden we dat in Nederland niet ook moeten doen? Willen we het verankeren in de grondwet. Want hier heb je natuurlijk ook die conservatieve onderstroom, en bijvoorbeeld die intimidatie bij abortusklinieken, die mensen zo target. Dus mensen die naar de abortusklinieken gaan, die worden eruit gepikt en daar wordt opingepraat, in de hoop dat die mensen van gedachten veranderen. En dan zou je kunnen zeggen: "Ja, oke, demonstratierecht." Vind ik toch niet helemaal tellen, want het is op een heel individueel niveau. Je kan op de Dam gaan staan en zeggen: "Ik ben tegen abortus en ik vind dat dat anders moet."

ML Ja, dat mag je zeggen, maar mensen echt gaan intimideren, dat lijkt me niet oké.

NYD Ja, één op één intimideren, voor mij zijn dat twee losse dingen, demonstreren of intimideren. En wat bij ons dus aan de hand is, is dat abortus nog altijd onderdeel uitmaakt van het strafrecht. Dus een arts is strafbaar, tenzij er wordt voldaan aan allerlei eisen. En abortus hoort niet in het strafrecht, want het is gewoon zorg. Het is geen misdaad.

ML En dat maakt het dus kwetsbaar, omdat het nu wordt gezien... eigenlijk in essentie als een misdrijf, tenzij.

NYD En dat maakt van het reguliere zorgstelsel, dan zou je dat ook de toegang tot abortuszorg verbeteren. En er is dus ook al een burgerinitiatief geweest, dat was in 2023, om abortus uit het strafrecht te halen. Daar is toen ook over gedebatteerd. De Tweede Kamer moest wel, want dat burgerinitiatief was er doorheen gekomen. Zoveel handtekeningen. En toen heeft de meerderheid van de Tweede Kamer zich dus tegen dat burgerinitiatief uitgesproken. Namen en rugnummers: ChristenUnie, SGP, VVD, PVV, CDA en FVD waren tegen. Ik denk dan: "Hallo VVD?"

ML Ja, What The Fuck?

NYD Ja, zelfbeschikking? Wat is dit... Wat is dit nou weer?

ML Ja, maar goed we gaan toch niet doen alsof de VVD zo lekker bezig is, of zo.

NYD Nee, maar op dit vlak zou ik denken; "Daar moet toch wel genoeg animo voor zijn om dat wel er doorheen te krijgen?"

ML Ik denk... Dat het ongetwijfeld weer te maken hebben met allemaal politieke allingans.

NYD Ja, vas, vast, vast.

ML En zou ik Nederland dan niet in de grondwet moeten verankeren?

NYD Nog heel even over dat burgerinitiatief, want dat is er dus niet doorheen gekomen.

Maar Corinne Ellemeet van GroenLinksPvdA heeft dus wel een initiatiefwet nog opgesteld in

november om abortus uit het wetboek van strafrecht te krijgen. En dat moet nog behandeld worden in de nieuwe Tweede Kamer.

ML Oh ja, die er nu nog niet is.

NYD Dus het is nu ook weer niet omdat die meerderheid heeft gezegd: “We keren ons tegen dat burgerinitiatief, dat het nooit meer mogelijk is.” Dus oké, uit het strafrecht halen, dat lijkt mij, en met mij veel experts die hier nog veel meer van weten, de nummer één stap in Nederland. Moet het dan ook in de grondwet vastgelegd worden? Nou, daarover heb ik dus een hoogleraar gezondheidsrecht op Radio 1 gehoord; en die zei als we dat in Nederland zouden doen dan is dat meer een symbolisch gebaar, als we het in de grondwet opnemen, dan dat het echt bescherming biedt. Dus in Frankrijk hebben ze het echt gedaan vanuit het idee we beschermen onszelf tegen de gillen van politici en dat komt omdat Frankrijk een constitutioneel hof heeft en dat betekent dat er een rechter is en er komt een nieuwe wet aan en die rechter zegt nou is allemaal leuk en aardig wat je hier bedacht hebt met die abortus en dat dat niet ok is, maar als ik kijk naar de grondwet, want daar toetsen ze de nieuwe wet aan, dan kan ik jou wet niet doorvoeren. Want het gaat tegen de grondwet in. Dat is het Franse systeem. En in Nederland hebben we dus een... Wij hebben geen constitutioneel hof. En de grondwet wijzigen is moeilijk. Daar heb je een meerderheid voor nodig van mensen. Maar goed, een meerderheid, ja, een meerderheid kan natuurlijk ook op een gegeven moment bepalen het moet er in of er uit. Het is niet een soort safe option het is op een andere manier hier geregeld dan in Frankrijk.

ML Ja, precies. Dus op het moment dat het in onze grondwet gezet zou worden, dan zou dat betekenen: Er is een meerderheid voor op dat moment.

NYD Ja, en dan zou dat dus ook weer aangepast kunnen worden.

ML Ja, want dan op het moment dat er weer een meerderheid is die conservatiever is en er tegen is kan het weer uitgehaald.

NYD Ja, zover ik het heb begrepen, wel. En omdat we dus niet zo'n rechter hebben, maakt het dus niet zoveel uit. Het hoeft niet langs een rechter.

ML Het lijkt me dan inderdaad ook goed... Want als het als reguliere zorg gezien wordt, dan is dat ook gewoon weer... Dan is de stap om het terug te brengen naar het strafrecht, is heel groot.

NYD Ja, en zorg is ook een grondrecht. Dus het is ook nog een soort extra verankering.

ML Maar dan staat het dus daarmee in de grondwet. Omdat het reguliere zorg is.

NYD Ja en bijvoorbeeld dat je iemand niet dood mag maken staat geloof ik ook niet in de grondwet. Oh nu ben ik bang dat er allemaal mensen gaan mailen.

ML Dat je iemand niet mag...

NYD Nee dat staat geloof ik niet in onze grondwet. Je hebt natuurlijk de grondwet van vrijheid van religie, vrijheid van... Maar dat je niet iemand mag vermoorden staat volgens mij niet in de grondwet. Please, maak me nu niet allemaal kapot.

ML Oké, maak Nydia niet kapot.

NYD Een andere vervolgstap kan zijn het recht op abortus in de Europese wetgeving verankeren.

ML O, dat klinkt fijn.

NYD Dus dat kan ook nog. Dat over abortus.

ML Nou, heel fijn.

NYD Gendergelijkwaardigheid op de radio.

ML Wat?

NYD Ik heb nog een yes.

ML Maar dat is niet, toch?

NYD Nee, dat is niet. Feline Hermans heeft onderzoek gedaan naar gendergelijkheid op de radio. Zij heeft de radiozender Fem FM gemaakt.

ML Fun.

NYD Dat is mijn andere yes. Ik werd hierop gewezen door onze bevriende nerds van de podcast Met Nerds Om Tafel. Want daar was Feline te gast. Dat is ook meteen mijn luistertip. Aflevering 353. Kijk maar even in de show notes voor een linkje. Feline is hoogleraar vakdidactiek van de Informatica. En ze hadden er goed voornemen voor 2024. Zij dacht ik ga dit jaar meer werk van vrouwelijke mensen tot mij nemen. Artiesten, schrijvers, filmmakers, gewoon van vrouwen in het algemeen. Zodat ik dat perspectief van vrouwen meer tot mij neem. We zijn allemaal zo gewend om de hele tijd het mannelijk perspectief maar te consumeren en zij dacht ik ga dit jaar meer mijn best doen om meer vrouwelijke perspectief tot me te nemen.

ML Maar waar begin je?

NYD Mooi streven. Ze zat in de auto op 1 januari. Ze zet de radio aan. En ze denkt, nou, dan kan ik meteen beginnen met m'n goeie voornemens. Ik ga dan naar een zender waar ze een vrouw draaien. Maar wat gebeurt er? Zij moet zappen, zappen, zappen, zappen voordat er eindelijk een vrouw op die radio is. Dan komen we bij een quizvraag.

ML Leuk!

NYD Voor de luisteraars en voor Marie Lotte Hagen. Hoeveel procent vrouwelijke artiesten wordt er, denk jij, op de Nederlandse radio gedraaid?

ML Oké, sowieso minderheid. Ik moet nu ook een beetje denken aan die top 2000, waar altijd maar volgens mij 17 procent of zo van... Oké, ik zeg 20 procent.

NYD 22 procent.

ML Kijk!

NYD Ja. Feline is dus als hobbyproject in de statistieken gedoken en ze heeft dus onderzoek ernaar gedaan en inderdaad 22% is wat er uitkwam.

ML Walgelijk.

NYD Nog even wat cijfers voor de nerds, ook positieve cijfers. Er is een top 10 van de meest gedraaide artiesten in februari 2024 en daar staat op nummer 1 Pink en op nummer 2 Dua Lipa.

ML Fun.

NYD Dat is in principe positief en 4 van de 10 waren vrouwelijke artiesten. Maar dan komen we ook nog bij wat andere cijfers. De omroep die het het slechtst doet is 19%, omroep Max en wie het het best doet qua omroep, omroep Zwart 42 procent.

ML Omroep Max, dat is toch van Jan Slachter of niet?

NYD Ja oké, vrouwonvriendelijke man...

NYD Maar omroep Zwart is 42 procent maar ook nog steeds niet 50 of soort overhellend naar de andere kant.

ML Zou eens leuk zijn als het gewoon standaard meer vrouwen...

NYD Er was een programma waar ze dat wel doen, waar ze het wel voor mekaar krijgen en dat is Groot Nieuws van de EO. Nooit van gehoord. 57 procent was dat. Dat is het enige programma dat boven de 50% uitkomt.

ML En dit is een radioprogramma?

NYD Ja.

ML Het radioprogramma Groot Nieuws van de EU?

NYD Van de EO.

ML Van de EU... Van de EO.

NYD Ja, moet iedereen gaan luisteren. Wat heeft Feline nou precies gedaan om hierachter te komen? Ze heeft haar programmeerskills ingezet en ze heeft een metaradiozender opgezet. En dat wil zeggen, deze radiozender gebruikt alle Nederlandse radiozenders die er zijn. Of in ieder geval niet alle, maar in ieder geval een groot deel daarvan. Die luistert naar wat er gedraaid wordt en op het moment dat er een man gedraaid wordt, switcht die automatisch naar een ander kanaal. Dus stel je begint op Radio 1, er is daar een man, dan zapt die vanuit zichzelf naar een volgende radiozender, net zo lang tot je dus bij een vrouw uitkomt.

ML Dat is toch geweldig? Ik zag een reel van haar waarin ze dat uitlegde. Hoe ze dat deed. Ik dacht echt, je praat Abracadabra.

NYD Maar Api heet dat geloof ik? Nee, ik weet niet hoe het allemaal heet. Programmeer dingen. Voor de mensen die het interessant vinden, die moeten Met Nerds om Tafel luisteren. Maar ze gebruikt de tekstuele informatie. Als je in de radio... Als je in de auto zit.

Waarom zeg ik de hele tijd als je in de radio zit? Als je in de auto zit zie je toch op het schermje vaak staan...

ML Wat er speelt.

NYD Ja, en die tekst die gebruikt ze. En dat is dan weer gekoppeld aan een database waar de gender van de artiesten in staat.

ML Kijk, kijk, kijk.

NYD Dan kom je natuurlijk bij het vrij lastige punt. Wanneer is iets een vrouwelijke artiest?

ML Ja.

NYD Hoeveel procent vrouw moet een band hebben om een vrouwelijke artiest te zijn? Is een leadzinger die vrouw is al genoeg? Nou, Feline heeft daarvoor het criterium 50 procent aangehouden. Dus Abba telt als een vrouwelijke artiest. Dus 50-50. En als een band mannen heeft en één vrouwelijke leadzanger, dan is het dus niet een vrouwelijke band.

ML Oh, maar nou ben ik dus ook wel benieuwd naar die cijfers die je net noemde. Hoe dat daar dan is geregeld.

NYD Dat zijn deze cijfers. Dat is allemaal van Feline.

ML Ja, maar ik bedoel zeg maar dat 42 procent op omroep Zwart vrouw is. Dat is ook 50%.

NYD Minimaal 50% is dan vrouw van de band.

ML O, oké. Dus ook op die radio. Dit zijn haar cijfers.

NYD Dit zijn haar cijfers, ja.

ML Oké, prima.

NYD En ik heb dus net even gekeken. Radio 2 stond aan. Daar werd op dat moment een vrouw gedraaid. En dan kan je dus ook meteen zien dat ik naar het programma Annemieke's A-lunch aan het luisteren was. En dat daar gemiddeld 22,7 procent vrouwen gedraaid wordt.

ML Ja, dat is dus precies dat cijfer.

NYD Elke keer geeft ie dat aan. Toen werd er dus gezapt naar mannen, mannen, mannen. Toen was er eventjes een soort nieuwsbreak of zo. Dan staat er van er is nu eventjes geen liedje, even wachten nog. En dan hoor je dus gewoon nieuws of gelul. En dan zapt ie dus daarna als het een man is meteen weer door.

ML En dit luister je op je computer?

NYD Ja, je kan het gewoon aanzetten femfm.nl. Femfm. En uiteindelijk in mijn luistersessie heb ik 25 vrouwen gehoord versus 72 mannen. En de grootste aantal zaps tot ik weer bij een vrouw kwam was 15. Dus dan moest 15 keer van kanaal veranderen tot ik weer bij een vrouw kwam.

ML Ik vind het echt heel vet dat ze dit gedaan heeft. En ook wel weer heel erg duidelijk maken hoe niet gelijkwaardig het is.

NYD En dat is ook precies waarom ze het gedaan heeft. Om inzicht te geven in die cijfers. En ze had ook alweer gesprekken met een radio dj die dan zei van: ja, maar je hebt nou

eenmaal bijvoorbeeld tijdsperiodes waarin er minder vrouwen waren. En dat ging dan over de jaren 60 en de evergreen top 60 van de jaren 60. En toen had Feline daar meteen weer ijzersterk antwoord van: oké, nou dat kan je wel zeggen maar iemand als Joni Mitchell stond niet in die lijst en Janis Joplin stond bijvoorbeeld ook niet in die lijst. Terwijl dat toch hele grote namen zijn. Ja, de een heeft een grammy gewonnen de ander stond op Woodstock en dan kom je eigenlijk meteen bij het punt radiodjs kunnen dus bepalen wat wij ervaren als legendary. Wat zijn nou echte klassiekers, welke muziek moet iedereen kennen, wat is nou het beste van het beste. En als wij continu, bijvoorbeeld in zo'n top 2000, als het continu Queen is die op nummer 1 staat.

ML Dan vinden we dat met z'n allen ook iconic.

NYD Ja, dan is het niet zo raar dat we dat ook blijven produceren of zo als iconic. Ze gaf ook het voorbeeld van een top over de jaren 90 waar de Spice Girls dan niet in stonden. Ja, dat is voor mij een volstrekt... Dat kan toch niet?

ML Gewoon, omdat de jaren 90 voor mij juist de Spice Girls waren. Dat is gewoon voor heel veel mensen tekenend geweest. En je kan als dj die weet ik veel, jaren 60 muziek draait ook gewoon besluiten: ik ga 50% vrouw of ik ga 70% vrouw... Het is misschien zo dat ze minder makkelijk te vinden zijn. Of dat je er meer naar moet zoeken en dat je wat meer je best moet doen.

NYD En als dat dus al zo is.

ML Ik vraag het me af, maar ik kan er in komen dat het in ieder geval makkelijker is om mannen te vinden.

NYD Ja, misschien ja.

ML Maar die vrouwen zijn er natuurlijk wel en dat kan gewoon. En dan kan jij daarmee dus ook besluiten dat je zo de smaken en dat wat wij iconic vinden.

NYD Ja en dat wat je dus een klassieker noemt of de beste artiest.

ML Kan je gewoon veranderen.

NYD Zoals bijvoorbeeld Michael Jackson, Queen of King of Pop. Ja, waar is de Queen of Pop? Waarom wordt Madonna veel minder gedraaid? Hoe komt dat nou eigenlijk? En daar hebben we het heel vaak over. Het is ongetwijfeld niet bewust van: ik ga vrouwen bashen. Dat is ook wat Feline met Nerds om Tafell zegt. Dat is niet wat zij denkt dat daarachter zit. Maar er zit dus wel, onbewust, een idee van wat kan nou uitgelicht worden als the best. En daar kan echt een slag in gemaakt worden.

ML Het doet me ook denken aan het Netflix-docu: The Greatest Night in Pop. Dat is een documentaire over die ene nacht waarin er allemaal legendarische popsterren bij elkaar kwamen om hun nummer 'We Are The World' te zingen. Dat was dan een liefdadigheidsnummer. En dat was echt vet om te zien, omdat je echt de aller aller grootste namen, zie je daar opeens bij elkaar in een ruimte. Lionel Richie, Michael Jackson,

Bob Dylan, Diana Ross, Stevie Wonder. Maar ook daarvan dacht ik weer, want jij zegt nu Madonna, Queen of Pop. Er is dus op een gegeven moment een moment dat ze zeggen van: nou we wilden die en we wilden die en we wilden die. En dan zit je te kijken naar wie er allemaal in die ruimte zit. En dat zijn overwegend mannen. En dan is er ook een moment dat het gaat over Madonna en dan ook over Cyndi Lauper. En dan wordt er dus tussen hen gekozen, heb ik ook het gevoel. Weet je wel?

NYD We hebben al een vrouw.

ML We hebben al een vrouw, maar dat gevoel kreeg ik erbij. En ook een beetje soort van, omdat ze zich misschien een beetje in hetzelfde profileerden ofzo, een beetje een soort zelfde vibeje hadden, dat ze dan voor de één gingen en dan niet voor de ander. Toen dacht ik echt: maar ik zie hier 85 identieke mannen en dan daar tussen die vrouw, dat is het allemaal... Zo typisch.

NYD Dat is typisch ja.

ML Nou ja.

NYD En mensen kunnen natuurlijk allemaal lekker naar DAMN, HONEY de playlist gaan luisteren.

ML Ja. We hebben allemaal verschillende lijsten.

NYD Ja.

ML Die hebben we een tijdje maandelijks gemaakt.

NYD Er is ook een soort top 2000 maar dan met 700 nummers of zo.

ML Ja en dat zijn allemaal vrouwen en non-binaire mensen en ook transmensen en die zijn dan aan het zingen en het zijn geen cis-mannen. Precies. Tenminste, wat is ons criteria? Ook wel een beetje de leadzanger moet dan vrouw zijn volgens mij.

NYD Oh ja, we hebben natuurlijk niet die 50-50 regel.

ML Nee, dus dat niet. Abba zit er bij ons niet in, volgens mij.

NYD Nee, Abba zit er niet in, maar er zitten bij ons misschien dingen in die bij Feline er weer niet in zitten.

ML Ja, dus onze criteria zijn misschien een beetje anders. Maar in ieder geval is het wel overwegend gewoon eventjes iets anders tot je nemen dan cis-mannen.

NYD Ja, en anders gewoon lekker femfm luisteren. En nog geweldig nieuws!

ML Nog meer!

NYD De stad was van ons, staat eindelijk online.

ML Ja!

NYD De documentaire.

ML De documentaire van Netty van Hoorn. De stad was van ons, in aflevering 55 was zij te gast, samen met Pamela Pattynama. En zij kwamen praten over radicaal feminisme in de jaren 70, ook radicaal lesbisch feminisme.

NYD En daarna was jij nog tachtig keer blijer om lesbisch te zijn.

ML Ik was nog tachtig keer lesbischer dan ik al was. Gewoon omdat ik dacht, deze vrouwen, oh mijn god, ze hebben de weg voor me geplaveid. En ik vind lesbisch zijn de shit door hen. Ja. En die, ja die docu, ga die docu kijken.

NYD Geweldig.

ML En we krijgen nu nog steeds mailtjes van mensen die zeggen: ik heb aflevering 55, kan ik hem ergens zien. Nou het kan dus nu.

NYD Het kan nu eindelijk, want Nettie heeft destijds voor ons geregeld dat die nou, een paar weken of zo te bekijken was voor luisteraars, maar nu staat hij dus op vpro.nl. Dus je kunt hem nu gewoon gaan kijken.

ML Aanzwengelen.

NYD Ja, en hem iedereen laten zien.

NYD Allerlaatste ding, luistertippie, ik noemde hem net al eventjes. De Roze Reuzen podcast. Van onze huishistoricus Mark Bergsma. Je kent hem uit aflevering 1 van Damn Honey de podcast.

ML In samenwerking met Winq en IHLIA.

NYD Het zijn interviews met vijf belangrijke activistische iconen uit de Nederlandse queergeschiedenis.

ML De eerste staat online en die is met Maaïke Meijer. Wat geweldig is.

NYD Maaïke Meijer zegt altijd allemaal dingen waarvan ik denk, oh ja. Maar heb jij hem geluisterd?

ML Ja.

NYD Want ik schrok eigenlijk wel, ze gaat dus over de Dolle Mina's zeggen dat die heel anti-gay waren.

ML Ja, ik wist dat ook niet eigenlijk.

NYD Ik dacht, o jee, Dolle Mina's. Maar je had natuurlijk toen ook al heel erg dat sentiment van lesbische vrouwen zijn potten met tuinbroeken.

ML Ja, en we willen... Want ook de Dolle Mina's, die wilden niet geassocieerd worden met lesbisch zijn. Omdat ze dan zouden weggezet worden als: o die lesbische vrouwen. En dan had je een soort van stigma op je waar je dan niet meer van afkwam. Dus die wilden zich verre houden van dat lesbische.

NYD In plaats van dat ze zeiden: oké, maar stel ik was een lesbische vrouw in een tuinbroek, wat is daar mis mee? Ze gingen dat niet aan.

ML Ik schrok er ook van. Dat was erg jammer. Maar ik vond het wel heel erg leuk weer. Ik vind sowieso die beelden, die dus ook in De stad was van ons. Maar als je haar ook zoekt op die beelden van vroeger, van Maaïke Meijer, die dan vertelt over hun radicaal lesbische groep, die ook gewoon zichzelf profileert.

NYD Ja, paarse september.

ML Paarse september. Wij hebben gewoon de oplossing voor al die voor al die problemen in de heteronormatieve maatschappij, iedereen moet gewoon lesbisch worden, iedereen is lesbisch behalve degene die het nog niet weten en dat vind ik ja, ik weet niet, ik sla daar zo op aan.

NYD Jij geniet daar natuurlijk van. Aflevering 2 komt dus op internationale vrouwendag op vrijdag komt die online met Twie Tjoa, een icoon van de zwarte migranten en vluchtelingen vrouwenbeweging en Daniël, mijn eigen beste vriend, die produceert deze podcast en die zei: dat is mijn lievelingsaflevering van deze serie en hij zei ook iets van dit project is echt het mooiste wat ik tot nu toe dit jaar heb gedaan. Ja en ik hoor er ook alleen maar goede verhalen over dus ik kan niet wachten tot de rest van de serie online komt.

ML Ik heb in ieder geval gesmuld van aflevering 1 dus eh...

NYD Mensen kunnen van alles gaan luisteren en kijken en doen weer.

ML Ja je kan je lol op.

NYD En geld doneren aan Lillith.

EINDTUNE

NYD Dit was aflevering 174! Shownotes vind je op damnhoney.nl/aflevering-174. En in de loop van de week verschijnt daar ook het transcript.

ML Daniël van de Poppe, Liesbeth Smit en Lucas de Gier, bedankt moppies

NYD Bedankt transcriptteam: Marleen, Marlou, Marloes, Elise, Evq, Barbara, Joan, Fenna, Sabine, Meike, Laura, Lianne, Rivka, Sabine en Hannah bedankt. En graag een extra spotlight op Dirk, die ons ontvallen is.

ML Wij kletsen nu nog even door in onze bonuspodcast 'Je doet het er maar mee'. Die kun je luisteren als je ons vanaf 1 euro per maand steunt op petjeaf.com/damnhoney

NYD Ja, of niet.

ML Zelf weten!